

कल्पवृक्ष रहस्य

ॐ, कु. प्रकुलचंद्र

કલ્પવૃક્ષ

પ્રસ્તાવના :

દર ૫૦૦૦ વર્ષે પુનરાવર્તિત થતા આ અનાદિ-અવિનાશી સૃષ્ટિ નાટકની સમાનતાનું (Analogy) જો કોઈ શ્રેષ્ઠ રૂપક હોય તો તે વૃક્ષ છે. જેમ બીજ અંકુરિત થતાં છોડ ઉત્પન્ન થાય છે અને સમયાંતરે તેની વૃદ્ધિ થતાં તેનો અનેક શાખા-પ્રશાખાઓમાં વિસ્તાર થાય છે અને અંતે કુલ-ફળથી સંપન્ન બને છે. તે જ રીતે આ પુરુષ, પ્રકૃતિ અને પરમાત્મા વચ્ચે ખેલાઈ રહેલુ આ વિશ્વનાટક એક વૃક્ષ સમાન છે. જેનો ઉલ્લેખ શ્રીમદ ભગવત ગીતામાં કલ્પવૃક્ષ તરીકે કરવામાં આવ્યો છે, આ સૃષ્ટિ રૂપી કલ્પવૃક્ષના બીજરૂપ સ્વયં પરમાત્મા શિવ છે. સંગમ યુગમાં પ્રજાપિતા બ્રહ્માના તનમાં પરમાત્માના અવતરણની સાથે જ આ બીજ અંકુરિત થાય છે અને સૃષ્ટિચક્રની શરૂઆત શ્રેષ્ઠ યુગ સત્ યુગથી થાય છે. ત્યારબાદ સમયાંતરે આ સૃષ્ટિ રંગમંચ પર ભજવાતા નાટકનો વિસ્તાર હુબહૂ વૃક્ષના વિસ્તારની જેમ જ થાય છે અને કલિયુગના અંતે આ કલ્પવૃક્ષ પૂર્ણરૂપે વિકસિત થઈ જડજડીભૂત અવસ્થાને પામે છે. શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતામાં આ કલ્પવૃક્ષનો ઉલ્લેખ એક ઉંઘા વૃક્ષના રૂપમાં કરવામાં આવ્યો છે. શિવ

ऊर्ध्वमूलम् अधःशाखम् अश्वत्थं प्राहुर् अव्यवम्

छन्दांसि यस्य पर्णानि यस् तं वेद स वेदवित्

(અધ્યાય ૧૫ , શ્લોક - ૧)

અર્થાત્ જેનું મૂળ ઉપર છે તથા જેની શાખાઓ નીચે છે, અને વેદો જેના પાંદડાં છે, એવું જ અશ્વત્થ (પીપળાનું) સૃષ્ટિ-રૂપી વૃક્ષ

કહેવાય છે, આવા કલ્પવૃક્ષને જે જાણે છે, તે વેદ (આધ્યાત્મિક જ્ઞાન) ને જાણનારો જ્ઞાની છે.

કઠોપનિષદમાં, વેદોમાં, જૈન ધર્મ પુસ્તકોમાં તેમજ કેટલીક લોકવાર્તાઓમાં પણ આ સ્થૂળ, આંખોથી જોઈ ન શકાય તેવા, સૃષ્ટિ-રૂપી કલ્પવૃક્ષનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

મોહન-જો-દડો તથા હડપ્પા સંસ્કૃતિમાં પણ આ વૃક્ષનું ઉચ્ચ ધાર્મિક મહત્વ બતાવવામાં આવ્યું છે.

કલ્પ શબ્દનો અર્થ :-

મૂળભૂત રૂપે કલ્પ શબ્દ એ સંસ્કૃત ભાષાનો શબ્દ છે. જેના બે અર્થ થાય છે.

(૧) વિશ્વ નાટકનું એક ચક્ર

(૨) જેનો નાશ થઈ શકતો નથી અને જેનામાં સજીવન થવાની, જીર્ણોદ્ધાર અને રૂપાંતરણની વિશિષ્ટ શક્તિ સમાયેલી છે.

આમ આ વૃક્ષ મનુષ્ય સૃષ્ટિના અથવા સમસ્ત વિશ્વનાટકના આદિ, મધ્ય અને અંત સુધીના ઇતિહાસને દર્શાવે છે, આ કલ્પવૃક્ષ સૃષ્ટિવૃક્ષ, માનવ વંશાવલી વૃક્ષ (Human Genealogical Tree) વગેરે નામોથી પણ પ્રચલિત છે. આવો આપણે કલ્પવૃક્ષના વિભિન્ન ભાગોની વિશ્વઇતિહાસના વિભિન્ન પાસાઓની સાથે તુલના કરી સમગ્ર કલ્પવૃક્ષને સમજવાનો પ્રયત્ન કરીએ.

ઉત્પન્ન થાય છે અને ત્યારબાદ તેનો વિસ્તાર થાય છે, તે જ પ્રમાણે આ કલ્પવૃક્ષનું બીજ સ્વયં જ્યોતિસ્વરૂપ નિરાકાર પરમાત્મા શિવ છે, અને આ પરમાત્મા રૂપી બીજમાંથી જ મનુષ્ય સૃષ્ટિરૂપી વૃક્ષનો વિસ્તાર થાય છે. આ ચૈતન્ય સ્વરૂપ, જ્ઞાનસાગર પરમાત્મા રૂપી બીજમાં સમગ્ર સંસારના આદિ, મધ્ય અને અંતનું જ્ઞાન સમાયેલું છે. કલ્પવૃક્ષનું પરમાત્મા રૂપી આ બીજ આ પાર્થિવ જગતમાં હોતું નથી પરંતુ, સૂર્ય અને તારાઓથી પણ પારની દુનિયા, પરમધામમાં દિવ્ય જ્યોતિ રૂપે નિવાસ કરે છે.

સામાન્ય રીતે બધાંજ વનસ્પતિજન્ય વૃક્ષના બીજને ભૂમિમાં વાવવામાં આવે છે. તેજ રીતે ગીતામાં સ્વયં ભગવાન કહે છે કે તેઓ સ્વયં કલ્પવૃક્ષનું અમર બીજ છે અને જગતરૂપી ભૂમિ પર સંગમ યુગના સમયે તેઓ મનુષ્યના તનમાં અવતરિત થઈ પુરાણ કલ્પવૃક્ષનો વિનાશ અને નવા કલ્પવૃક્ષ નું સર્જન કરે છે. જેમ બીજના વાવેતર પછી તેમાંથી મૂળ ઉત્પન્ન થાય છે તેજ રીતે પરમાત્મા રૂપી બીજના જગત રૂપી ભૂમિ પર અવતરણ બાદ કલ્પવૃક્ષ ના મુળિયાંનો ઉદભવ થાય છે અને વૃક્ષ આગળ વિસ્તરણ પામે છે.

કલ્પવૃક્ષનાં મુળિયાં :-

સૃષ્ટિચક્રના સંગમયુગના મહાન પરિવર્તનના સમયે નિરાકાર જ્યોતિ સ્વરૂપ શિવ પરમાત્મા બ્રહ્માના તનમાં અવતરિત થઈ વિશ્વની વિવિધ ધર્મોની આત્માઓને જ્ઞાન અને યોગની શિક્ષા આપે છે, જે જે મનુષ્ય આત્માઓ પરમાત્માની આ

શિક્ષા ને પોતાના જીવનમાં ધારણ કરે છે તે આત્માઓ બ્રાહ્મણ તરીકે ઓળખાય છે. આ ત્યાગી, તપસ્વી, રાજયોગી, બ્રહ્મણો જ આ કલ્પવૃક્ષનાં મૂળિયાં છે જે નિરાકાર શિવ પરમાત્મા રૂપી બીજમાંથી વિસ્તરેલાં છે. આ બ્રાહ્મણો પરમાત્મા શિવ પાસેથી જીવ, જગત અને જગદીશ વિશેનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી ત્રીનેત્રી અને ત્રીકાલદર્શી બને છે. પરમાત્માની શ્રીમતને જીવનમાં સંપૂર્ણ ચરિતાર્થ કરે છે તેમજ મનુષ્યના મહાશત્રુઓ સમાન કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ, અને અહંકાર જેવા વિકારો પર વિજય પ્રાપ્ત કરી સંપૂર્ણ સતોપ્રધાન બને છે. તેઓ કર્મથી સાચા બ્રાહ્મણ અર્થાત્ રાજયોગી તપસ્વી બને છે. આવા વિશેષ આત્માઓ સ્વયંના પરિવર્તન દ્વારા વિશ્વના મહાન પરિવર્તનના ઈશ્વરીય કાર્યમાં સર્વશ્રેષ્ઠ યોગદાન આપે છે અને વિશ્વની અનેક આત્માઓના અને પ્રકૃતિનાં પાંચે તત્ત્વોનાં સાત્વિક પરિવર્તન માટે નિમિત્ત બને છે. આ કલ્પવૃક્ષના મૂળિયામાં આધારસ્તંભ સમાન શ્વેત વસ્ત્રધારી પ્રજાપિતા બ્રહ્મા અને માતેશ્વરી જગદંબા સહીત અન્ય તપસ્વી બ્રાહ્મણોને બતાવવામાં આવ્યાં છે, જેઓ નવી શ્રેષ્ઠ સતયુગી દુનિયામાં શ્રેષ્ઠ દેવાત્માના રૂપે જન્મ લે છે. આમ સંસાર રૂપી વૃક્ષ વિસ્તરતું જાય છે.

કલ્પવૃક્ષનું થડ :-

મૂળ પછીનો ભાગ છે થડ. થડ એ વૃક્ષનો એવો ભાગ છે જ્યાં કોઈ શાખાઓ કે પ્રશાખાઓ હોતી નથી, કલ્પવૃક્ષમાં થડનો આ ભાગ શ્રેષ્ઠ સતયુગ અને ત્રેતાયુગ તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યો છે જે ત્યાની દરેક પ્રકારની સંપૂર્ણ એકતા નો સંકેત કરે છે, કલ્પ વૃક્ષના મૂળમાં બેઠેલી તપસ્વી રાજયોગી બ્રાહ્મણ આત્માઓ જ સતયુગમાં દેવી-દેવતાના રૂપે જન્મ લે છે અને ૨૫૦૦ વર્ષ સુધી સંપૂર્ણ પવિત્ર અને નિર્વિકારી જીવન વ્યતીત કરે છે. ગીતામાં કલ્પવૃક્ષના આ

સતયુગ અને ત્રેતાયુગ રૂપી થડના ભાગને બ્રહ્માના દિવસ તરીકે વર્ણવામાં આવ્યો છે. સૃષ્ટિ-રૂપી વૃક્ષના આ સમયને સ્વર્ગ, વૈકુંઠ, બહિશ્ત, હેવન, ખુદાનો બગીચો વગેરે ભિન્ન ભિન્ન નામથી ઓળખવામાં આવે છે.

સતયુગમાં શ્રી લક્ષ્મી અને શ્રી નારાયણના સૂર્યવંશનું અને ત્રેતાયુગમાં શ્રીરામ અને શ્રી સીતાના ચંદ્રવંશનું રાજ્ય હોય છે. આ યુગની વિશેષતા એ છે કે તે સમયે સમગ્ર વિશ્વમાં એક રાજ્ય, એક ધર્મ, એક કુળ, એક વર્ણ, એક વંશ અને એક ભાષા હોય છે. આ સમયે વિશ્વમાં આદિ સનાતન દેવી-દેવતા ધર્મ હોય છે અને સંપૂર્ણ સુખ, શાંતિ અને અપાર સમૃદ્ધિ હોય છે. સતયુગમાં સર્વ મનુષ્ય આત્માઓ સંપૂર્ણ આત્મઅભિમાની હોવાના કારણે ૧૬ કળા સંપૂર્ણ, સંપૂર્ણ નિર્વિકારી હોય છે. જ્યારે ત્રેતાયુગમાં મનુષ્યાત્માઓની કળા ૧૪ હોય છે. પશુઓ પણ અહિંસક હોય છે. આ દુનિયા માટે જ કહેવાય છે કે જ્યાં વાઘ અને ગાય એક જ ઘાટ પર પાણી પીતાં હોય છે. તે સમયના ભારતને 'સોને કી ચિડિયા' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

કલ્પવૃક્ષની શાખાઓ અને પ્રશાખાઓ :

સતયુગ અને ત્રેતાયુગ દરમિયાન ૨૫૦૦ વર્ષ સુધી સૂર્યવંશી અને ચંદ્રવંશી દેવી આત્માઓ સુખ-શાંતિ-સમૃદ્ધિ સભર જીવન વ્યતીત કરી, પુનર્જન્મ લેતાં લેતાં ત્રેતાયુગના અંતે પોતાનું આદિ-અનાદિ મૂળ સ્વરૂપ ભૂલી આત્મ અભિમાની માંથી દેહ અભિમાની બને છે અને વિકારોના પ્રભાવમાં આવે છે. શાસ્ત્રોમાં પણ આ વાતનો ઉલ્લેખ મળે છે કે “ક્ષીણે પુણ્યે દેવતાઃ માનવાઃ ભવન્તિ” અર્થાત્ પુણ્ય સમાપ્ત થતાં દેવી-દેવતાઓ વિકારોના માર્ગે ગયા અને સાધારણ માનવ બન્યા. દ્વાપરયુગના પ્રારંભમાં જ આદિ

સનાતન દેવી-દેવતા ધર્મનો ક્ષય થતાં અનેક ધર્મોનો ઉદભવ થાય છે. જેને આ કલ્પવૃક્ષની શાખાઓનાં રૂપમાં દર્શાવવામાં આવ્યાં છે.

ત્રેતાયુગના અંતમાં દેહ અભિમાનને કારણે તેમજ વિષય-વિકારોના પ્રભાવના કારણે દ્વાપરયુગના પ્રારંભથી મનુષ્યોના કર્મો ધીરે ધીરે વિકાર્મોનું સ્વરૂપ ધારણ કરે છે. જીવનમાંથી સુખ, શાંતિ અને ગુણો ઓછા થતાં જાય છે અને સંસારમાં દુઃખ અને અશાંતિ ફેલાવા લાગે છે. એકતા સમાપ્ત થઈ જાય છે. એક રાજ્ય, એક ભાષા, અને એક ધર્મના સ્થાને અનેક રાજ્યો, અનેક ભાષાઓ, અનેક જાતી-કોમ અને અનેક ધર્મોની સ્થાપના થાય છે. ત્યાર બાદ અનેક મઠ, પંથ અને સંપ્રદાયોનો જન્મ થાય છે. આ સમયે મનુષ્ય આત્માઓની બુદ્ધિ પરમાત્મા તરફ વળે છે અને દ્વાપરયુગની શરૂઆતમાં માત્ર જ્યોતિ સ્વરૂપ એક શિવની જ્યોતિર્લીંગના રૂપમાં ભક્તિની શરૂઆત થાય છે. ઈશ્વર આ સમય પવિત્ર સતોપ્રધાન આત્માઓને પયગમ્બરોના અને ધર્મસ્થાપકોના રૂપમાં ધરતી ઉપર મોકલે છે, જેમના દ્વારા આ વિશ્વપર અનેક અલગ અલગ ધર્મોની સ્થાપના થાય છે. જે આ કલ્પવૃક્ષની વિવિધ શાખાઓ છે.

- આજથી ૨૫૦૦ વર્ષ પહેલાં સૌ પ્રથમ પયગંબર 'ઈબ્રાહિમ' ધરતી પર આવી પોતાના આત્મબળ અને સતોપ્રધાન સ્થિતિના આધારે 'ઈસ્લામ' ધર્મની સ્થાપના કરે છે, આ ધર્મના અંતિમ પયગંબર મહંમદ સાહિબના ઉપદેશના આધારે ઈસ્લામ ધર્મના ધર્મ પુસ્તક કુરાનની રચના થાય છે.
- આજથી ૨૨૫૦ વર્ષ પહેલાં 'બુદ્ધ' ભારત વર્ષની આ ધરા પર આવી બુદ્ધ ધર્મની સ્થાપના કરે છે, જેનું ધર્મશાસ્ત્ર 'ધમ્મમપદ' છે.

- આજથી ૨૦૦૦ વર્ષ પહેલાં ઈસુ ખ્રિસ્ત (Jesus Christ) ધરતી પર આવી ખ્રિસ્તી (Christian) ધર્મની સ્થાપના કરે છે, જેનું ધર્મપુસ્તક 'બાઈબલ' છે.

- આજથી ૧૫૦૦ વર્ષ પહેલાં શંકરાચાર્ય આ ધરતી પર આવી 'સંન્યાસ' ધર્મની સ્થાપના કરે છે.
- આજથી પાંચસો વર્ષ પહેલાં ભારતના પંજાબ અને હરિયાણા પ્રદેશમાં 'ગુરૂ નાનક' દ્વારા 'શીખ' ધર્મની સ્થાપના થાય છે, જેનું ધર્મ પુસ્તક 'ગુરૂગ્રંથસાહિબ' છે.

આમ અનેક ધર્મોના રૂપે કલ્પવૃક્ષની મુખ્ય શાખાઓ ઉદભવે છે અને વૃક્ષ વિસ્તાર પામે છે.

નવા સ્થપાયેલા દરેક ધર્મની શરૂઆતની અવસ્થા સતોગુણી હોય છે જે કલ્પવૃક્ષના ચિત્રમાં તે ધર્મની શાખાની શરૂઆતમાં સોનેરી રંગથી બતાવવામાં આવી છે. દરેક વૃક્ષની મુખ્ય શાખાઓની પ્રમુખ લાક્ષણિકતા એ છે કે તે શાખા થોડી આગળ વધતા તેમાંથી બે પ્રશાખાઓ અને આગળ ઉપર અનેક ઉપશાખાઓ ઉત્પન્ન થાય છે. વિવિધ ધર્મોરૂપી મુખ્ય શાખાઓનું પણ સમયાંતરે એજ રીતે બે પ્રશાખામાં વિભાજન થાય છે. જેમકે ઇસ્લામ ધર્મમાંથી 'શિયા' અને 'સુન્ની' શાખાઓ તેમજ અન્ય પ્રશાખાઓ. બૌદ્ધ ધર્મમાંથી 'મહાયાન' અને 'હિનયાન' શાખાઓ તેમજ અન્ય પ્રશાખાઓ. ક્રિષ્ચિયન ધર્મમાંથી 'પ્રોટેસ્ટન્ટ' અને 'કેથોલિક' શાખાઓ તેમજ અન્ય પ્રશાખાઓ. જૈન ધર્મમાંથી 'શ્વેતાંબર અને દિગંબર' શાખાઓ તેમજ અન્ય પ્રશાખાઓ.

કલ્પવૃક્ષની જડજીભૂત અવસ્થા :-

દ્વાપરયુગ દરમ્યાન ૧૨૫૦ વર્ષ સુધિ વિશ્વ રજોગુણી અવસ્થામાંથી પસાર થતાં અનેક વિષય-વિકારોનો પ્રભાવ વધી જતાં અંતે તમોગુણી અવસ્થા પ્રાપ્ત કરી કળયુગમાં પ્રવેશે છે. કળયુગમાં સમગ્ર વૃક્ષ અનેક ધર્મોરૂપી મુખ્ય શાખાઓથી; વિવિધ સંપ્રદાયો, મઠ, પંથ, સમાજ વગેરે રૂપી પ્રશાખોથી; દરેક ધર્મોની આત્માઓ રૂપી પાંદડાઓથી સંપૂર્ણ વિસ્તારને પામે છે અને એક ઘટાદાર વૃક્ષનું સ્વરૂપ ધારણ કરી લે છે. જે કળયુગના અંતે જડજીભૂત અવસ્થાને પામે છે. વિશ્વનાટકનો વર્તમાન સમય પણ કળયુગનો અંતિમ સમય ચાલી રહ્યો છે. આ વર્તમાન અંતિમ સમયે આપણે જોઈ રહ્યા છીએ કે કલ્પવૃક્ષ લગભગ ૨૦૦૦ થી પણ વધારે ધર્મો, સંપ્રદાયો, મઠ, પંથ, વાડા, સમાજ વગેરે જેવી નાની નાની શાખાઓમાં વિભાજિત થઈ ચૂક્યું છે. મનુષ્યાત્માઓ ધર્મભ્રષ્ટ બની ગયા છે. ધર્મસત્તા, રાજસત્તા, ભક્તિસત્તા, પ્રજાસત્તા બધાં જ પોતાની અંતિમ તમોપ્રધાન અવસ્થા પર છે. ચારે તરફ અન્યાય, ભ્રષ્ટાચાર, પાપાચાર, દંભ, મતભેદ, લાંચ-રૂશ્વત, ચોરી, લૂંટ-ફાટ, અરાજકતા વગેરેનાં કાળાં ડિબાંગ વાદળો ઘેરાઈ રહ્યા છે. પ્રાકૃતિક આફતોથી જનતા ત્રાહિ-ત્રાહિ પોકારે છે. રોગ, અકાળે મૃત્યુ, દુર્ઘટના, વિશ્વાસઘાત, અન્યાય, શોષણ, ભય, અસુરક્ષા તથા અન્ય અનેક સમસ્યાઓથી જીવન અસહ્ય અને દુઃખી બની રહ્યું છે. માનવીની પીડાઓ ચરમસીમાએ પહોંચી રહી છે. આ તમામ પરિસ્થિતિને આપણે નજર સમક્ષ ખૂબ જ સ્પષ્ટ રૂપે નિહાળી રહ્યાં છીએ અને અનુભવ પણ કરી રહ્યા છીએ. આમ સૃષ્ટિરૂપી ચક્રના આ કનિષ્ઠ સમયે જ્યારે કલિયુગનો અંત આવે છે અને બધું જ અતિ તરફ પ્રયાણ કરે છે ત્યારે ફરીથી આ કલ્પવૃક્ષના બીજ એવા

નિરાકાર પરમપિતા પરમાત્મા શિવ સંસાર રૂપી માનવ વૃક્ષનો નાશ કરી નવા વૃક્ષની કલમ રોપે છે.

કલ્યાણકારી પુરુષોત્તમ સંગમયુગ :-

નવા વૃક્ષની કલમના અર્થે કલિયુગના અંતે અને સતયુગના આદિ વચ્ચેના અલ્પકાલીન સંગમયુગ પર નિરાકાર પરમાત્મા શિવ વિશ્વની આત્માઓને જ્ઞાન અને યોગની શિક્ષા આપી, સતોપ્રધાન બનાવી, એક સનાતન સત્ ધર્મની સ્થાપનાનું દિવ્યકાર્ય આરંભે છે. આ સંગમયુગના સોનેરી સમયે નિરાકાર શિવ પરમાત્મા પ્રજાપિતા બ્રહ્માના સાધારણ તનમાં અવતરિત થાય છે. અનેક ધર્મોનો વિનાશ કરવાનું કાર્ય કરે છે, અનેક ધર્મોરૂપી શાખાઓમાં વહેંચાઈ ગયેલી આદિ સનાતન દેવી-દેવતા ધર્મની આત્માઓને જ્ઞાન અને રાજ્યોગની શિક્ષા આપી જાગૃત કરે છે અને એક ઈશ્વરીય બ્રાહ્મણ પરિવારનું સર્જન કરે છે. કલ્પવૃક્ષમાં આ બ્રાહ્મણોને વૃક્ષના તળિયામાં મૂળ રૂપે દર્શાવવામાં આવ્યાં છે. આ રાજ્યોગી આત્માઓ માનવજાતના ઉદ્ધાર માટે અહિંસક સેનાનું કાર્ય કરે છે. તેઓ સંપૂર્ણપણે વિષય-વિકારો પર વિજય પ્રાપ્ત કરી, સ્વયંના પરિવર્તન દ્વારા વિશ્વના મહાન પરિવર્તનમાં પોતાનો સહયોગ પ્રદાન કરે છે, નવી સતયુગી દુનિયાની સ્થાપના સાથે જ તેઓ દેવાત્માના રૂપમાં જન્મ લે છે અને વૃક્ષનો વિસ્તાર આગળ વધે છે.

અધર્મનો તેમજ કળયુગી દુનિયાનો વિનાશ :-

કલિયુગના અંતમાં, વિશ્વમાં ફેલાયેલ અધર્મોનો વિનાશ જરૂરી બને છે, જેથી નવી શ્રેષ્ઠ સતોપ્રધાન દુનિયાનું આગમન થઈ શકે. આ સમયે ગૃહયુદ્ધો, પ્રાકૃતિક આફતો અને અણુયુદ્ધો દ્વારા મહાવિનાશ થાય છે. કલ્પવૃક્ષના ચિત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે દુનિયાની

બે મહાસત્તાઓ, અમેરિકા અને રશિયા, આપસમાં આણ્વિક શસ્ત્રો દ્વારા લડી રહ્યાં છે. જે સમગ્ર સૃષ્ટિના વિનાશમાં મોટો ભાગ ભજવે છે. અને અંતે સ્વર્ગરૂપી માખણ ભારતવાસીઓ મેળવે છે. આજે પણ વિશ્વમાં સૌથી વધારે આણ્વિક શસ્ત્રોનો જથ્થો આ બે મુખ્ય મહાસત્તાઓ પાસે જ છે, જેનો ઉપયોગ તેઓ માનવજાતના ઉત્થાન માટે નહીં પરંતુ સંહાર માટે અચૂક કરશે, જે મહાવિનાશ નોતરશે. સાથે સાથે ધરતીકંપ, વાવાઝોડું, અતિવૃષ્ટિ, દુષ્કાળ, સુનામી જેવી વિવિધ કુદરતી આપદાઓ દ્વારા વિનાશ ની સંભાવનાઓ પણ વિશ્વમાં વધી રહી છે. આ મહાવિનાશ સૃષ્ટિ પર મહાન પરિવર્તન લાવવા માટે નિમિત્ત બનશે, જે કલ્યાણકારી હશે, અને નૂતન સતયુગી શ્રેષ્ઠ દુનિયાની સ્થાપના માટે પણ નિમિત્ત બનશે, બીજી બાજુ વિશ્વમાં એક આધ્યાત્મિક જાગૃતિ અથવા આધ્યાત્મિક ક્રાંતિ આવી રહી છે, જે સમગ્ર વિશ્વને પુનઃ સુખ, શાંતિ પવિત્રતા અને સમૃદ્ધિથી સંપન્ન બનાવશે.

વૈજયંતિમાલા :-

આ વૈજયંતિમાલા કોઈ સ્થૂળ મણકાની માળા નથી પરંતુ સંગમ યુગપર વિજયી થયેલી આત્માઓની માળા છે. જે મનુષ્ય આત્માઓ કલ્યાણકારી પુરુષોત્તમ સંગમયુગમાં પરમાત્મા શિવની શ્રીમત અનુસાર મન, વચન અને કર્મથી પવિત્ર બ્રાહ્મણ બની વિકારો પર સંપૂર્ણ વિજય પ્રાપ્ત કરે છે, તેઓ આ વૈજયંતિમાળાના વિજયી મણકા બને છે. આ વિજયી બનેલી આત્માઓની યાદાગારમાં દ્વાપર-કળયુગના ભક્તિમાર્ગમાં ભક્તો રોજ અનેક પ્રકારની માળા ફેરવતાં હોય છે. એમાં આઠ મણકાની માળા તેમજ 108 મણકાની માળાની સૌથી વધુ મહિમા છે તેમજ આ માળાનો

સૌથી વધુ ઉપયોગ થાય છે. સાથે સાથે આપણે ત્યાં 16108 મણકાની માળાની પણ યાદગાર છે.

108ની માળામાં સર્વોપરિ ફૂલ પરમપિતા પરમાત્મા શિવની યાદગાર છે, જેને ભક્તો, માળા ફેરવતી વખતે, આંખે અને મસ્તકે લગાડે છે. ત્યાર પછી યુગલદાણો એ બ્રહ્મા અને સરસ્વતીની યાદગાર છે. આ બે મહાન આત્માઓ પરમાત્મા શિવની શ્રીમતને સંપૂર્ણપણે જીવનમાં ધારણ કરે છે. પોતાની યોગશક્તિ દ્વારા સ્વયંની આત્માને અલ્પ સમયમાં સતોપ્રધાન બનાવે છે અને નંબરવનમાં જઈ, સતયુગમાં પ્રથમ લક્ષ્મીનારાયણ પદ ને પ્રાપ્ત કરી, વિશ્વમહારાજન બને છે. બાકીના 108 મણકા એ શ્રેષ્ઠ આત્માઓની યાદગાર છે કે જેઓ પરમાત્મા શિવની શ્રીમત પર ચાલી, વિકારો પર સંપૂર્ણ વિજય પ્રાપ્ત કરી, ઈશ્વરે આરંભેલા વિશ્વ પરિવર્તનના શ્રેષ્ઠ કાર્યમાં પોતાનો સંપૂર્ણ સહયોગ આપે છે.

કૃત્વવૃક્ષ એ મનોકામના પૂર્ણ કરવાવાળું વૃક્ષ છે, એમ જ કહેવાયું છે, તે સંપૂર્ણ પણે સત્ય છે. કારણકે જો કોઈ મનુષ્ય તેના દાર્શનિક, નૈતિક તથા આધ્યાત્મિક રહસ્યને સમજી જાય તો તે જીવનમુક્તિની અવસ્થાને પ્રાપ્ત કરી લે છે. આ અવસ્થામાં મનુષ્યની સર્વ ઈચ્છાઓ પૂર્ણ થઈ જાય છે. તો આવો આપણે સૌ આ સૃષ્ટિ રૂપી કૃત્વવૃક્ષને આપણી બુદ્ધિમાં બેસાડી મુક્તિ જીવનમુક્તિના આપણાં અધિકારને પ્રાપ્ત કરી લઈએ.

